

V ZJAZD POLSKIEGO TOWARZYSTWA BADAŃ TEATRALNYCH

BADANIA TEATRALNE: AKTUALNE WYZWANIA

Kalisz, 21-23 października 2022

Komunikat Zarządu PTBT

Po dłuższej niż zwykle przerwie, mając nadzieję, że pandemia już nas opuściła i że wreszcie powróciła możliwość bezpośredniego spotkania, Zarząd Polskiego Towarzystwa Badań Teatralnych organizuje w dniach 21-23 października 2022 roku piąty Zjazd PTBT. W trakcie Zjazdu chcielibyśmy przyjrzeć się wyzwaniom, jakie współczesny teatr i nauka stawiają badaczkom i badaczom. W obliczu coraz częstszych „zwrotów” i „przełomów”, ogłaszanych pod egidą współczesnej humanistyki, coraz większej inter- i transdyscyplinarności, a także powrotów do dawnych, ugruntowanych metod i kategorii, proponujemy przedyskutowanie problemów, z jakimi mierzą się dzisiaj badacze/-ki teatru. Nawiązujemy tym samym do pierwszego Zjazdu PTBT, który w 2013 roku odbywał się pod hasłem „Nowe kierunki badań teatralnych. W stulecie teatrologii w Polsce”. Żywimy przekonanie, że od tamtego czasu wiele się zmieniło, dlatego proponujemy ponowną refleksję nad aktualnymi problemami, wyzwaniami i kierunkami badań nad teatrem, performansem i widowiskiem. Ich siłą jest pluralizm – dlatego do dyskusji chcemy zaprosić wszystkie członkinie i wszystkich członków Towarzystwa, reprezentujących różnorodne zainteresowania i metodologie badawcze.

Zjazd odbędzie się w Teatrze im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu, mieście o długich, sięgających początku XIX wieku tradycjach teatralnych, w którym od 1960 roku odbywa się nieprzerwanie najstarszy polski festiwal – Kaliskie Spotkania Teatralne. Pod koniec minionego stulecia Kalisz stał się także ważnym ośrodkiem tańca współczesnego, którego animatorem był m.in. Witold Jurewicz, założyciel Teatru Tańca Alter. W latach 1993–2011 odbywały się tu Międzynarodowe Prezentacje Współczesnych Form Tanecznych.

Tematykę Zjazdu zaproponował Zarząd PTBT, natomiast sformułowanie szczegółowych problemów do dyskusji i zaproszenie dyskutantów/-ek powierzyliśmy Koleżankom i Koledze: Agacie Łukszy (UW), Justynie Michalik-Tomali (UŁ), Joannie Szymajdzie (IS PAN) i Piotrowi Dobrowolskiemu (UAM). Sprawami organizacyjnymi zajmą się z ramienia Zarządu Maria Napiontkowa i Stanisław Godlewski. Zjazd odbędzie się w sprawdzonej formule paneli dyskusyjnych, od piątkowego popołudnia 21 października do niedzieli 23 października 2022. Czasu na przygotowania mamy więc niewiele, ale potrzeba spotkania jest chyba silniejsza niż perfekcja organizacyjna.

W ramach pierwszego panelu ETYKA I KRYTYKA INSTYTUCJONALNA W BADANIACH TEATRALNYCH – tak jak już wcześniej zapowiadaliśmy, po ukonstytuowaniu się w PTBT grupy roboczej badającej te kwestie w szerokim kontekście, także zagranicznym – chcemy przedyskutować zagadnienia dotyczące etyki oraz przemocy w środowisku teatralnym oraz w teatralnych szkołach i uczelniach artystycznych. Istotne będzie dla nas spojrzenie na instytucje, a także na teatr amatorski i offowy, pod kątem ich organizacji, procesów pracy i mechanizmów zapobiegania nadużyciom. Refleksji chcielibyśmy poddać także zagadnienia etyczne w kontekście badań teatralnych, zastanawiając się nad miejscem badaczki/badacza i praktyką dyskursu o przemocy – zarówno w realiach praktyki naukowej, jak i publicystyki medialnej.

Drugi panel, TANIEC: METODY, PRAKTYKI, POLITYCZNOŚĆ, poświęcony będzie dynamicznie rozwijającej się scenie tańca. Nie zamierzamy jednak ograniczać się do analizy działań stricte artystycznych. Świadomi tego, że współcześnie to, co artystyczne coraz bardziej związane jest z tym, co społeczne, chcemy zapytać o użyteczność kategorii z zakresu szeroko rozumianych choreografii i tańca w kontekście performansów życia społecznego. Czy na przykład możemy już mówić o choreografii społeczno-politycznej, a jeśli tak, to gdzie i w jaki sposób jest ona obecna?

Trzeci panel, TEATR: HISTORIE I METODOLOGIE, ma być w naszym zamierzeniu miejscem namysłu i dyskusji nad tym, w jakim kierunku zmierzają dzisiaj polskie badania historycznoteatralne. Jednym z odniesień może tu być konferencja „Ustanawianie historii. Historia teatru jako kreacja”, zorganizowana przez Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego w 2009 roku. Czy formułowane wówczas postulaty zostały zrealizowane? Czy dzisiaj również mogą być one interesujące badawczo? Jako przeciwwagę tak zarysowanej perspektywy chcemy zaproponować namysł również nad najnowszymi ujęciami historii – tych potencjalnych, ratowniczych czy kontrfaktualnych.

Ostatni, niedzielny panel oddajemy do dyspozycji wszystkich członkiń i członków Towarzystwa. Jeżeli chcą Państwo podzielić się wynikami swoich badań, zaprezentować projekty, nad którymi pracujecie lub planujecie pracować, omówić problemy, z którymi stykacie się w swojej pracy – tu będzie miejsce na ich przedyskutowanie.

Szczegółowy program zostanie ogłoszony na początku września 2022.

Bliższe informacje: badania.teatralne@gmail.com

Zarząd PTBT

*Wojciech Dudzik, Dorota Fox, Stanisław Godlewski, Małgorzata Leyko,
Justyna Michalik-Tomala, Maria Napiontkowa, Paweł Płoski*